

WALERIUSZ HERBERGER I JEGO EWANGELICZNA POSTYLLA SERCOWA W ZBIORACH MUZEUM

Waleriusz Herberger zasłynął nie tylko jako inicjator budowy kościoła p.w. Żłóbka Chrystusowego (Kripplein Christi) i założenia nowego cmentarza (Campo Santo), ale przede wszystkim jako wybitny kaznodzieja i autor licznych dzieł religijnych. Wśród nich za najważniejsze zwykło się uważać "Evangelischen Herz-Postilla" (Ewangeliczną postyllę sercową), którego pierwsza edycja ukazała się drukiem w 1612-1613 r. O znaczeniu tej publikacji dla ewangelickiej myśli teologicznej i ewangelickiej duchowości, świadczy liczba jej wznowień. Na przestrzeni XVII i XVIII w. było ich przynajmniej kilkanaście.

W 2007 r. Muzeum Ziemi Wschowskiej, po kilkuletnich pertraktacjach, nabyło wydanie dzieła Herbergera z 1703 r. Obecnie, w związku z 400. rocznicą założenia Staromieskiego Cmentarza Ewangelickiego, udało się dokonać zakupu kolejnego egzemplarza, pochodzącego z 1721 r.

Druk ten, znacznie wzbogacony w stosunku do wielu wydań wcześniejszych, posiada obok ryciny (miedzioryt) z portretem autora, także 61 drzeworytów, ilustrujących kolejne, analizowane przez Herbergera fragmenty tekstów z Ewangelii.

Dzieło składa się z dwóch współprawnych tomów. Drewniane okładki obłożone tłoczoną skórą i zabezpieczone metalowymi okuciami, zachowały się, podobnie jak sama księga, w stanie niemal nie naruszonym. Na kilku kartach odnajdujemy odręczne adnotacje z lat 1724 - 1829. Ta swoista "kronika rodzinna" odwołuje się również do wydarzeń wcześniejszych, z końca XVII i początku XVIII w.

Do 1944 r. "Postylla" stanowiła własność jednej z ewangelickich rodzin zamieszkałych w Poznaniu. Oddana na przechowanie, nigdy nie doczekała się powrotu jej wcześniejszych opiekunów. Los zwrócił ją więc miastu, w którym została napisana, i w którym dopełniły się dni jej wybitnego autora.

